

Nemohla by ta hysterka zmlknout?!

Jan H. Vitvar

Co to je za hysterickou krávu? - To je nějaký psychouš - takhle se předvádět! - Hele, zase další reklama. - To bude asi umění, mámo, tomu my nemůžeme rozumět, he, he. - Jděte si zaclánět někam jinam!

To je výsek z hlasité pouliční debaty reflektující výtvarné umění počátku nového tisíciletí. Vyvolala ji sedmadvacetiletá Kanaďanka Iwona Majdanová, která si tento týden v úterý v podvečer sedla do výlohy pražské Galerie Václava Špály, přivázala se k židli širokou leukoplastí, poblemla sebe a sklo šlehačkovým dortem a hodinu hystericky je-

čela na kolemjdoucí. Člověk by si myslel, že dav semletý a obtěžkaný nedalekým supermarketem bude na takovéhle exhibice dávno uvyklý a raději se v klidu odebere domů sledovat reklamní bloky proložené několika televizními seriály. Iwona Majdanová kupodivu velmi jednoduchým výstupem předvedla, jak lze zástup snadno přilákat i k výkladní skříni galerie. Chodci zírali na přivázanou postavu, někdo se smál, někdo nadával. Pozornost publika ovšem není věčná. Jak v obchodě, tak v galerii. Chování davu bylo příznačné: když se Kanaďanka delší dobu nehýbala, zájem opadal a lidé odcházeli. Když naopak vyvíjela větší tělesnou aktivitu, galerie

byla ihned obsypána zástupem, který početně několikrát převyšoval obvyklou týdenní návštěvnost "Špálovky".

I umění, má-li ihned zaujmout, musí být dneska hlavně akční, barevné (rozpatláváný dort byl jahodový) a hlavně nesmí trvat příliš dlouho. Poslední podmínku Kanaďanka odmítla vzít na vědomí. Původně chtěla performanci protáhnout až na několik hodin. Nedivme se: má za sebou i týden trvajících vystoupení v Montrealu.

V Praze ovšem situaci za Iwonu Majdanovou urychlil jeden z přihlížejících. Už se na její hysterii nemohl dívat a proti výloze mrštíł dlažební kostku. Performerka byla vy-

svobozena. Tomu se v našich zvadlých končinách, kde nikoho nic nezrušuje, říká úspěch! Dav neznámého hrdinu odměnil potleskem a rozprchl se k rodinám. Zbylo pár střepů, pořezaná ruka vrhače a šťastná umělkyně.

Do galerií bude dál chodit hrstka vyvolených a všichni ostatní se budou věnovat zajímavějšímu a užitečnějšímu sortimentu, třeba novým jarním botám. Možná Iwona Majdanová zmátla lidi natolik, že až se budou upravovat výlohy jejich oblíbených obchodů, budou si myslet, že se dívají na umění. Kulturní úroveň českého národa by se pak zvyšovala s každým sezonním výprodejem.

FOTO: JAN H. VITVAR

Ve výkladní skříni sedí neprodejné zboží v podobě performerky